

Apteczka samochodowa i jej rola w udzielaniu pierwszej pomocy. Ocena stanu wiedzy młodych początkujących kierowców

Mariusz Goniewicz¹, Krzysztof Goniewicz², Anna Włoszczak-Szubda^{3,4}

¹ Wyższa Szkoła Ekonomii i Prawa im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach

² Pracownia Ratownictwa Medycznego, Uniwersytet Medyczny w Lublinie

³ Zakład Informatyki i Statystyki Zdrowia, Instytut Medycyny Wsi w Lublinie

⁴ Wydział Pedagogiki i Psychologii, Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie

Goniewicz M, Goniewicz K, Włoszczak-Szubda A. Apteczka samochodowa i jej rola w udzielaniu pierwszej pomocy. Ocena stanu wiedzy młodych początkujących kierowców. *Med Og Nauk Zdr.* 2012; 18(4): 297-301.

Streszczenie

Wprowadzenie: Czas na podjęcie skutecznego działania przywracającego podstawowe funkcje życiowe poszkodowanego w wypadku samochodowym jest krótki – wynosi 4-5 minut. Wczesne wykonanie najważniejszych czynności pierwszej pomocy może uratować życie wielu ofiarom wypadków. Udzielając jej, należy pamiętać o bezpieczeństwie własnym i poszkodowanych oraz wykorzystywać udostępnione do powszechnego obrotu wyroby medyczne, w tym środki ochrony osobistej (rękawice jednorazowe, maseczka do sztucznego oddychania metodą „usta-usta”). Powinny one znajdować się w apteczce pierwszej pomocy.

Cel pracy: Celem pracy było badanie stanu wiedzy początkujących młodych kierowców w zakresie znajomości przepisów dotyczących wyposażenia samochodów osobowych w apteczkę pierwszej pomocy oraz jej składu i zastosowania przez uczestników ruchu drogowego.

Materiał i metoda: Badanie zostało przeprowadzone wśród uczestników ruchu drogowego w okresie od 2 do 28 maja 2011 r. na terenie Lublina. W badaniu wzięło udział 224 respondentów w wieku od 18 do 28 lat, w tym 98 kobiet i 126 mężczyzn. Narzędziem badawczym był autorski kwestionariusz ankiety, którego konstrukcja została poprzedzona analizą literatury przedmiotu. Uzyskane wyniki poddano analizie statystycznej, wykorzystując program STATISTICA v. 7.1.

Wyniki: Zdecydowana większość badanych uważała, że w Polsce istnieje obowiązek posiadania apteczki samochodowej, jednocześnie mniej niż połowa tę apteczkę posiadała. Ponad połowa respondentów uważała, że prawo reguluje również zawartość apteczki pierwszej pomocy, jednocześnie tylko 30% badanych wiedziało, w co powinna być wyposażona apteczka.

Wnioski: O końcowym sukcesie leczenia specjalistycznego poszkodowanego wielokrotnie decyduje pierwsza pomoc udzielana do czasu przyjazdu zespołu ratownictwa medycznego. Niezbędne więc jest właściwe edukowanie kierowców, już od momentu szkolenia w zakresie pierwszej pomocy, na temat niezbędnego wyposażenia samochodu osobowego w apteczkę i korzyści, jakie może ona przynieść w sytuacji zagrożenia.

Słowa kluczowe

apteczka samochodowa, pierwsza pomoc, początkujący kierowca, przepisy dotyczące posiadania i wyposażenie apteczki

WSTĘP

Poziom bezpieczeństwa ruchu drogowego oceniany liczbą wypadków, a przede wszystkim rozmiarami ich skutków, kwalifikuje Polskę na jednym z ostatnich pod tym względem miejsc wśród krajów europejskich. W naszym kraju co 4. zgon z powodów zewnętrznych jest wynikiem wypadku drogowego. W latach 1990-2010 na polskich drogach wydarzyło się niemal 1 mln 100 tys. wypadków, w ich wyniku śmierć poniosło prawie 130 tys. osób, a 1 mln 385 tys. zostało rannych. Do ponad 60% zgonów okołowypadkowych doszło na miejscu zdarzenia, przed przetransportowaniem poszkodowanego do szpitala. Wskaźnik śmiertelności okołowypadkowej w Polsce wynosi około 12 zabitych na 100 wypadków, podczas gdy w Europie Zachodniej średnio 4/100 wypadków. Młodzi kierowcy (18-25 lat) są sprawcami około 18% wypadków, w których śmierć ponosi prawie 18% wszystkich ofiar śmiertelnych w wypadkach drogowych. Szczególnie tę

grupę cechuje brak umiejętności w kierowaniu pojazdami oraz wyjątkowa skłonność do brawury. W 2010 roku młodzi kierowcy spowodowali 7168 wypadków, w których zginęły 724 osoby, a 10293 zostały ranne [1, 2].

Każdy człowiek może stać się uczestnikiem lub świadkiem wypadku drogowego, w wyniku którego zagrożone jest zdrowie i życie ludzkie. Wszyscy mają obowiązek udzielenia pierwszej pomocy poszkodowanym. Czas na podjęcie skutecznego działania przywracającego podstawowe funkcje życiowe poszkodowanego jest krótki – wynosi 4-5 minut. Wczesne wykonanie najważniejszych czynności pierwszej pomocy może uratować życie wielu ofiarom wypadków. Udzielając jej, należy pamiętać o bezpieczeństwie własnym i poszkodowanych oraz wykorzystywać udostępnione do powszechnego obrotu wyroby medyczne, w tym środki ochrony osobistej (rękawice jednorazowe, maseczka do sztucznego oddychania metodą „usta-usta”). Powinny one znajdować się w apteczce pierwszej pomocy [3, 4]. Tymczasem polskie prawo nie wymaga od kierowców posiadania apteczki samochodowej, jedynie ją zaleca. Dodatkowo, posiadane przez kierowców apteczki samochodowe mają przypadkowe wyposażenie [5].

Adres do korespondencji: Mariusz Goniewicz, Wyższa Szkoła Ekonomii i Prawa im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach; 25-734 Kielce, ul. Jagiellońska 109 A
E-mail: mariusz.goniewicz@gmail.com

Nadesłano: 22 czerwca 2012; zaakceptowano do druku: 10 grudnia 2012

CEL PRACY

Celem pracy było badanie stanu wiedzy początkujących młodych kierowców w zakresie znajomości przepisów dotyczących wyposażenia samochodów osobowych w apteczkę pierwszej pomocy oraz jej składu i zastosowania przez uczestników ruchu drogowego.

MATERIAŁ I METODA

Badanie zostało przeprowadzone wśród uczestników ruchu drogowego w okresie od 2 do 28 maja 2011 r. na terenie Lublina. Respondenci dobierani byli celowo. Kryteria doboru celowego to: ważny dokument „prawo jazdy”, wiek 18-28 lat, staż w prowadzeniu samochodu poniżej 5 lat.

Narzędziem badawczym był autorski kwestionariusz ankiety, którego konstrukcja została poprzedzona analizą literatury przedmiotu oraz badaniami pilotażowymi (15 osób) weryfikującymi zakres pytań, zrozumiałość pytań oraz adekwatność pytań do tematu badań. Badania pilotażowe nie wpłynęły na jakąkolwiek zmianę narzędzia. Wyniki badań pilotażowych zostały dołączone do badań właściwych. Ostatecznie kwestionariusz ankiety składał się z 8 pytań typu zamkniętego.

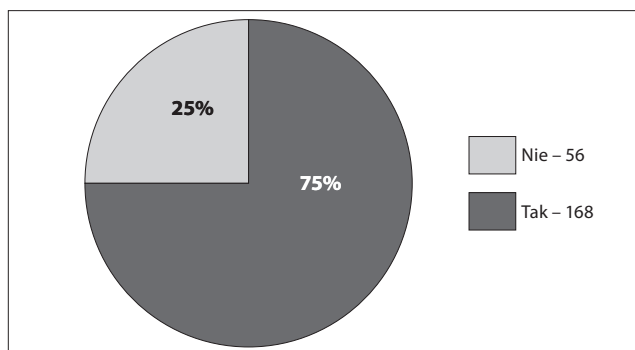
Uzyskane wyniki poddano analizie statystycznej, wykorzystując program STATISTICA v. 7.1. Istotność statystyczną zależności pomiędzy zmiennymi analizowano testem χ^2 . Istotność statystyczną różnic w proporcjach badano dokładnym testem Fishera. Za istotny statystycznie uznano wynik $p \leq 0,05$.

WYNIKI BADAŃ

W badaniu wzięło udział 224 respondentów w wieku od 18 do 28 lat, w tym 98 kobiet (43,8%) i 126 mężczyzn (56,2%). Analizując wyniki badania, nie stwierdzono statystycznie istotnych zależności od płci, wieku i stażu w prowadzeniu samochodu osobowego. W związku z tym w wynikach badań przedstawiono odpowiedzi na poszczególne pytania ankiety całej badanej populacji.

Na pytanie dotyczące wymogu posiadania apteczki pierwszej pomocy 168 osób (75%) odpowiedziało, że według polskiego prawa stanowi ona element obowiązkowego wyposażenia samochodu osobowego (Ryc. 1). Rozkład procentowy był wysoce istotny statystycznie ($p \leq 0,0001$).

Niemniej jednak, pomimo twierdzącej odpowiedzi na pierwsze pytanie, tylko 98 osób (43,7%) przyznało, że posiada apteczkę pierwszej pomocy w swoim samochodzie (Ryc. 2).

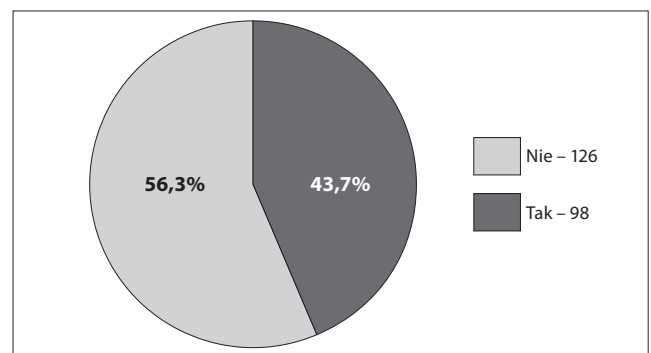
Rycina 1. Odpowiedzi na pytanie: Czy według polskiego prawa apteczka pierwszej pomocy stanowi element obowiązkowego wyposażenia samochodu osobowego?

Wyniki nie były istotne statystycznie, jednak z punktu widzenia niesienia pierwszej pomocy oraz edukacji w tym zakresie, a także znajomości prawa polskiego, mają bardzo duże znaczenie merytoryczne.

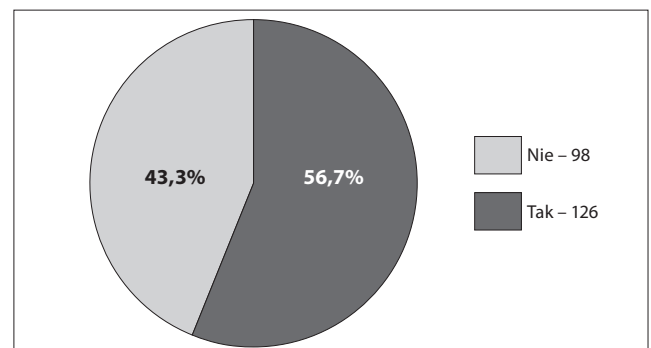
Ponad połowa respondentów – 126 osób (56,3%) odpowiedziała, że wyposażenie apteczki samochodowej jest w Polsce uregulowane prawnie (Ryc. 3). Podobnie jak w wynikach dotyczących posiadania apteczki pierwszej pomocy, wyniki dotyczące wyposażenia apteczki nie były istotne statystycznie, jest to jednak, z punktu widzenia niesienia pierwszej pomocy oraz edukacji w tym zakresie, równie ważne.

Na pytanie: „Czy zna Pan(i) wyposażenie apteczki samochodowej według normy DIN-EN 13164?” – twierdzącą odpowiedź uzyskano zaledwie od 70 osób (31,7%) (Ryc. 4). Rozkład procentowy był wysoce istotny statystycznie ($p \leq 0,0001$).

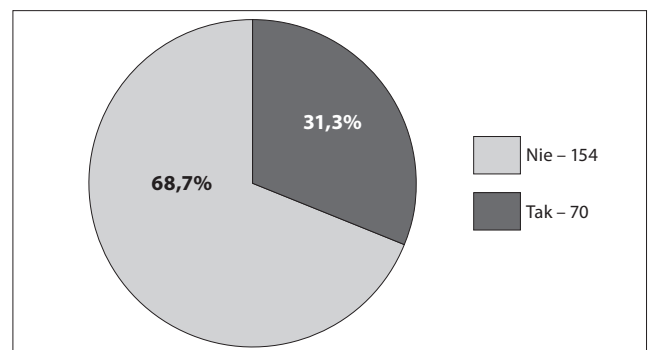
Tylko 125 osób (56%) zadeklarowało, że umie posługiwać się wyposażeniem apteczki pierwszej pomocy (Ryc. 5). Wy-

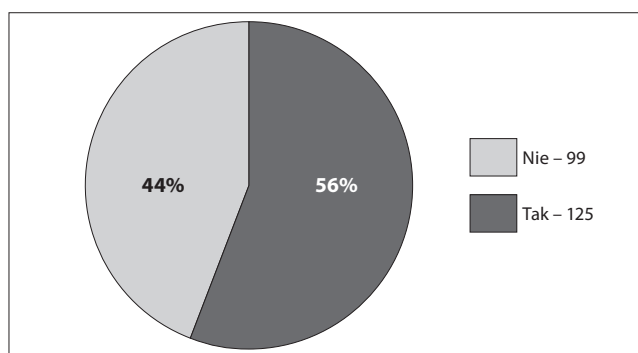
Rycina 2. Odpowiedzi na pytanie: Czy posiada Pan(i) apteczkę pierwszej pomocy w swoim samochodzie?

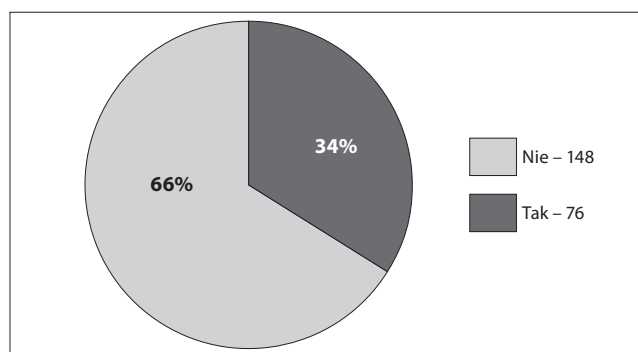
Rycina 3. Odpowiedzi na pytanie: Czy wyposażenie apteczki samochodowej jest w Polsce uregulowane prawnie?

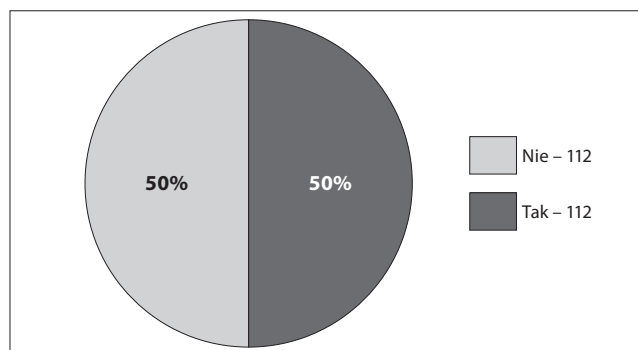
Rycina 4. Odpowiedzi na pytanie: Czy zna Pan(i) wyposażenie apteczki samochodowej według normy DIN-EN 13164?

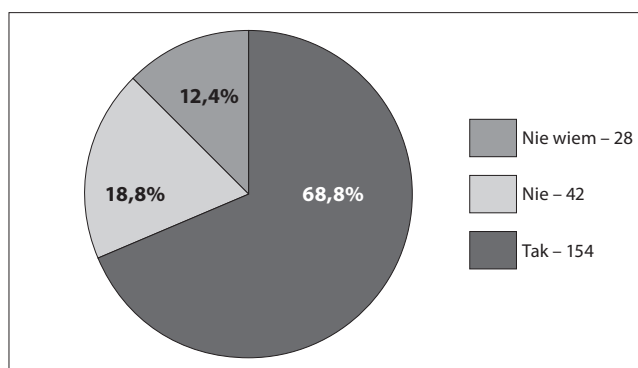
Rysunek 5. Odpowiedzi na pytanie: Czy potrafi Pan(i) posługiwać się wyposażeniem apteczki pierwszej pomocy?

Rysunek 6. Odpowiedzi na pytanie: Czy leki są częścią wyposażenia apteczki pierwszej pomocy?

Rysunek 7. Odpowiedzi na pytanie: Czy folia izotermiczna (koc ratowniczy) jest częścią wyposażenia apteczki pierwszej pomocy?

Rysunek 8. Odpowiedzi na pytanie: Czy w kołnierz ortopedyczny stanowi element obowiązkowego wyposażenia samochodowej apteczki pierwszej pomocy?

niki nie były istotne statystycznie, jednocześnie mogą być znamienne z punktu widzenia niesienia pierwszej pomocy oraz edukacji w tym zakresie.

Na pytanie: „Czy leki są częścią wyposażenia apteczki pierwszej pomocy?” – pozytywnej odpowiedzi udzieliło 76 osób (34%) (Ryc. 6). Rozkład procentowy był wysoce istotny statystycznie ($p \leq 0,0001$).

Połowa respondentów uznała, że folia izotermiczna (koc ratowniczy) nie jest częścią wyposażenia apteczki pierwszej pomocy (Ryc. 7). Wyniki nie były istotne statystycznie, jednocześnie mają wagę z punktu widzenia przyszłych działań niesienia pierwszej pomocy i edukacyjnych.

Natomiast 154 osoby (68,6%) stwierdziły, że kołnierz ortopedyczny (do unieruchamiania kręgosłupa szyjnego) stanowi element obowiązkowego wyposażenia samochodowej apteczki pierwszej pomocy (Ryc. 8). Wyniki nie były istotne statystycznie, choć z punktu widzenia badanego zagadnienia wydają się znamienne.

OMÓWIENIE WYNIKÓW BADAŃ

Do udzielania pierwszej pomocy obligują nie tylko normy moralne, ale także przepisy prawa. Polskie ustawodawstwo nakłada na każdego świadka lub uczestnika nagłego zdarzenia obowiązek udzielania pomocy człowiekowi znajdującemu się w położeniu grożącym bezpośrednim niebezpieczeństwem utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu. Taki obowiązek wynika m.in. z art. 44 ustawy *Prawo o ruchu drogowym*, który stwierdza, że „kierujący pojazdem oraz inne osoby uczestniczące w wypadku drogowym na przykład pasażerowie, świadkowie zdarzenia są zobowiązani do udzielenia ofiarom wypadku niezbędnej pomocy oraz wezwania zespołu ratownictwa medycznego i policji” [6].

Dla ofiar wypadków największe znaczenie ma czas i sposób udzielania im pierwszej pomocy. Obrażeniom ciała powstałym wskutek wypadku mogą towarzyszyć zaburzenia oddychania i krążenia, krwotok lub utrata przytomności. W tych przypadkach szybkie udzielenie pomocy może decydować o przeżyciu poszkodowanego. Nawet w najlepiej zorganizowanym systemie ratowniczym musi zazwyczaj upłynąć kilka minut do chwili przybycia zespołu ratownictwa medycznego mogącego udzielić specjalistycznej pomocy na miejscu wypadku. W związku z tym zasadnicze znaczenie ma prawidłowe szkolenie w zakresie udzielania pierwszej pomocy, w tym nauka posługiwania się apteczką pierwszej pomocy, która może być przydatna w najmniej oczekiwanym momencie. Dzięki odpowiednio wyposażonej apteczce możliwe jest bezpieczne i skuteczne udzielenie pierwszej pomocy ofiarom wypadku drogowego, na przykład wykorzystywana w sposób prawidłowy maseczka do sztucznego oddychania metodą „usta-usta” zabezpiecza osoby wykonujące resuscytację krążeniowo-oddechową przed chorobami i infekcjami spowodowanymi kontaktem z osobą ratowaną [3, 4].

Zgodnie z aktualnymi przepisami dotyczącymi wyposażenia pojazdów drogowych – apteczka pierwszej pomocy nie stanowi elementu obowiązkowego wyposażenia samochodu osobowego w Polsce [5], a jej wyposażenie nie jest prawnie uregulowane, o czym nie wiedziała duża część ankietowanych. Tylko 98 osób przyznało, że posiada apteczkę pierwszej pomocy w swoim samochodzie.

Zgodnie z wytycznymi Grupy Roboczej Rady Ekonomicznej i Społecznej ONZ, Światowej Organizacji Zdrowia oraz Międzynarodowej Federacji Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy zaleca się, aby każdy kierowca posiadał w samochodzie apteczkę pierwszej pomocy. W wielu krajach Unii Europejskiej istnieje nie tylko obowiązek posiadania w samochodzie osobowym apteczki pierwszej pomocy, ale też dokładnie określone jest jej wyposażenie za pomocą norm krajowych wprowadzających Normy Europejskie (np. w Niemczech DIN-EN – Niemiecka Norma wprowadzająca Normę Europejską) [7]. Obowiązek ten jest restrykcyjnie egzekwowany przez policję, a za brak apteczki lub też niepełny i przeterminowany skład grożą wysokie mandaty (np. w Austrii, Czechach, na Litwie, Słowacji, w Niemczech). Obywatel Niemiec, posługujący się swoją normą krajową, ma pewność, że wypełniając jej postanowienia spełnia jednocześnie postanowienia norm pozostałych krajów UE [7].

Apteczka samochodowa nie powinna być wyposażona w żadne leki. Decyzja o podawaniu leków na miejscu wypadku drogowego należy do fachowego personelu medycznego [8]. Ponadto apteczka znajduje się w pojeździe przez cały rok, gdzie leki narażone są na oddziaływanie temperatury i wilgotności przekraczającej normy określone przez producenta. Żaden lek nie jest przygotowany na takie zmienne warunki przechowywania. Leki w postaci doustnej (tabletki, kapsułki) mogą spowodować zakrzepienie poszkodowanego, a efekt farmakologiczny występuje dopiero po pewnym czasie od ich zażycia (w warunkach normalnych po upływie około 20-40 minut) [9]. Zaleca się, aby w apteczce samochodowej były umieszczane tylko wyroby medyczne przydatne podczas udzielania pierwszej pomocy. Według najnowszych wymagań w Unii Europejskiej wszystkie wyroby medyczne niebędące lekami, znajdujące się w apteczce, muszą posiadać znak CE [10]. Jego obecność na wyrobie jest deklaracją producenta, że tak oznakowany produkt spełnia wymagania dyrektywy, tzw. nowego podejścia Unii Europejskiej [11]. Ponadto każdy element wyposażenia musi mieć opis w języku polskim, a każdy sterylny wyrób medyczny musi być oznaczony datą ważności [12].

Wyniki badania dowodzą, że większość respondentów nie tylko nie zna standardu wyposażenia samochodowej apteczki pierwszej pomocy zgodnego z europejskimi uregulowaniami prawnymi (norma DIN-EN 13164), ale także błędnie podaje, że w jej wyposażeniu znajduje się kołnierz ortopedyczny (68,6%) i leki (34%). Połowa respondentów uznała, że folia izotermiczna nie jest częścią wyposażenia apteczki. Poszkodowani podczas oczekiwania na pomoc medyczną i transport do szpitala są często narażeni na znaczną utratę ciepła. Folia izotermiczna zapewnia efektywną ochronę przed stratami ciepła i przed przegrzaniem, odbija około 80% promieniowania podczerwonego, jest nieprzewodna i nieprzemakalna [8]. Tylko 125 osób w samoocenie zadeklarowało, że umie posługiwać się wyposażeniem apteczki.

Znaczna część społeczeństwa Polski została przeszkolona w zakresie udzielania pierwszej pomocy (m.in. w szkołach na lekcjach przysposobienia obronnego i edukacji dla bezpieczeństwa, na szkoleniach prowadzonych przez PCK, LOK, ZHP oraz wiele innych organizacji, na obowiązkowych kursach bhp w zakładach pracy, na kursach dla osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami) [13, 14, 15]. Osoby te powinny umieć udzielać pierwszej pomocy poszkodowanym, niemniej jednak rzeczywistość wygląda inaczej. Z badań przeprowadzonych przez różnych autorów

wynika, że niewiele osób udziela pomocy rannym na miejscu wypadku [16, 17, 18, 19].

O końcowym sukcesie leczenia specjalistycznego poszkodowanego wielokrotnie decydują pierwsze ogniwa „łańcucha ratunkowego”, czyli pierwsza pomoc i wezwanie zespołu ratownictwa medycznego [3, 4]. Konieczne więc jest właściwe instruowanie kierowców, już od momentu szkolenia w zakresie pierwszej pomocy, na temat niezbędnego wyposażenia samochodu osobowego w apteczkę, a także korzyści, jakie może ona nieść w sytuacji zagrożenia.

WNIOSKI

1. Stan wiedzy na temat przepisów dotyczących wyposażenia samochodów osobowych w apteczkę pierwszej pomocy oraz jej składu i zastosowania u początkujących kierowców jest niezadowalający.
2. W celu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego należy dążyć m. in. do zmiany przepisów prawnych dotyczących wyposażenia samochodu osobowego. Wyniki badań wskazują na społeczną akceptację takiego uregulowania.
3. Wyniki badań wskazują ponadto na konieczność zintensyfikowania działalności edukacyjnej z zakresu udzielania pierwszej pomocy.

PIŚMIENNICTWO

1. Goniewicz M, Goniewicz K. Wypadki drogowe w Polsce – czynniki sprawcze i zapobieganie. *Bezpiecz Pr* 2010; 9 (468): 15-17.
2. Komenda Główna Policji, Biuro Ruchu Drogowego, Wydział Profilaktyki i Analiz. Wypadki drogowe w Polsce. www.policja.pl
3. Brongel L. Złota godzina czas życia, czas śmierci. Krakowskie Wydawnictwo Medyczne, Kraków 2007.
4. Goniewicz M. Pierwsza pomoc. Podręcznik dla studentów. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011.
5. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia. *Dz.U.* z 2003 r. nr 32, poz. 262, z późn. zm.
6. Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym. *Dz.U.* z 2005 r. nr 108, poz. 908 z późn. zm.
7. Deutsches Institut für Normung e.V. www.din.de
8. Pietrzak AM. Propozycja standaryzacji zestawu podstawowego pierwszej pomocy medycznej, czyli rzecz o apteczce. *Anestezjol Ratown.* 2007; 1: 14-16.
9. Jachowicz R. Farmacja praktyczna. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007.
10. Straßenverkehrs-Zulassungs-Ordnung (StVZO) Ausfertigungsdatum: 13.11.1937 zuletzt geändert durch v. 21.4.2009 I 872 FNA: 9232-1.
11. Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 768/2008/WE z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie wspólnych ram dotyczących wprowadzania produktów do obrotu, uchylająca decyzję Rady 93/465/EWG *Dziennik Urzędowy UE L 218 z 13.8.2008; 82-128.*
12. Ustawa z dnia 20 maja 2010 r. o wyrobach medycznych. *DzU* z 2010 r. nr 107 poz. 679.
13. Chemperek E, Goniewicz M, Włoszczak-Szubda A, Wac-Górczyńska M, Nowicki G, Mikula-Mazurkiewicz A. Poziom wiedzy uczniów szkół ponadgimnazjalnych i studentów w zakresie pierwszej pomocy. *Med Og Nauk Zdr.* 2011; 17(4): 174-179.
14. Rasmus A, Balcerzyk-Barzdo E, Sikorski T, Kołodziejczyk-Wojtczak D. Gotowość i umiejętność Polaków w zakresie udzielania pierwszej pomocy. *Med Intens Rat.* 2004; 7(3): 125-132.
15. Paprocka-Lipińska A, Nikodemski M, Ziółkowski R. Analiza przyczyn niskiego poziomu wiedzy i umiejętności kierowców w zakresie udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach drogowych. *Ann Acad Med Ged.* 2007; 37: 89-93.
16. Goniewicz M. Umiejętności udzielania pierwszej pomocy przez kierowców – badania ankietowe. *Wiad Lek.* 1998; 3-4: 208-215.
17. Grześkowiak M, Pytliński A, Frydrysiak K. Wiedza społeczeństwa wielkopolski na temat resuscytacji. *Now Lek.* 2008; 1(77): 19-24.

18. Rudner R, Jałowiecki P, Dziurdzik P, Karpel E, Kawecki P, Dudek-Dyczkowska D, Welland M. Wyniki postępowania resuscytacyjnego w pozaszpitalnych zatrzymaniach krążenia o etiologii kardiologicznej. *Anest Intens Ter.* 2004; 36: 267-275.

19. Mikuła A, Goniewicz M, Latański M, Chemperek E. The behaviours of the inhabitants of the Lublin region in the situations of sudden cardiac arrest as reflected in the opinions of the Ambulance Service doctors. *Ann. UMCS Sect. D* 2002; 2(57): 104-111.

Car first-aid kit and its role in the provision of first aid. Evaluation of the state of knowledge among young beginner drivers

■ Abstract

Introduction: Time for undertaking effective actions which restore the basic life functions of a road accident victim is short – 4-5 minutes. An early performance of the most important first aid procedures may save the lives of many victims of accidents. While providing this aid, one's own safety and the safety of the victim must be borne in mind while using the medical products available, including means for personal protection (disposable gloves, mouth-to-mouth resuscitation mask). These should all be included in the first aid kit.

Objective: To investigate the state of knowledge of young beginner drivers concerning regulations in the matter of equipping passenger cars with a first aid kit, its composition and use by road traffic participants.

Materials and methods: The study was carried out among road traffic participants during the period 2 – 28 May 2011 in the city of Lublin, and covered 224 respondents – 126 males and 98 females – aged 18 – 28. The research instrument was a self-designed questionnaire form, the construction of which was preceded by an analysis of the relevant literature. The results obtained were statistically analyzed using the software package STATISTICA v. 7.1.

Results: The majority of respondents reported that in Poland there is an obligation to possess a car first aid kit; at the same time, less than a half of them possessed such a kit. More than a half of the respondents mentioned that the law regulates the contents of the first aid kit, but only 30% of them had knowledge concerning what the kit should contain.

Conclusion: In many cases, the first aid provided before the arrival of the medical emergency team decides about the success in specialist treatment. Therefore, it is necessary to educate drivers already from the moment of training in first aid concerning the necessity to equip a passenger car with a first aid kit, and what benefits it can bring in an emergency situation.

■ Key words

first aid kit, first aid, beginner driver, regulations concerning the possession and equipping of a first aid kit